

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาวิเคราะห์คุณค่าการแสดงธรรมพื้นเมืองแก่ผู้ป่วยระยะสุดท้าย

ผู้วิจัย : พระเอกพล ชูตินธโร (มุลโลก)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหาอินทร์วงศ์ อัสสรภาณี, ดร.

พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ), ศษ.บ. (การสอนภาษาไทย), กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

: พระครูสิริสุตานุยุต, ดร.

พธ.บ.บริหารการศึกษา, กศ.ม. (บริหารการศึกษา), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๘ มีนาคม ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

การศึกษาวิเคราะห์คุณค่าการแสดงธรรมพื้นเมืองแก่ผู้ป่วยระยะสุดท้าย มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ ๑) เพื่อศึกษาภาวะก่อนตายของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ๒) เพื่อศึกษาการแสดงธรรมพื้นเมืองแก่ผู้ป่วยระยะสุดท้ายในล้านนา ๓) เพื่อวิเคราะห์คุณค่าของการแสดงธรรมพื้นเมืองแก่ผู้ป่วยระยะสุดท้ายในล้านนา

ผลการศึกษาพบว่า ภาวะก่อนตายของผู้ป่วยส่วนมากจะมีจิตที่วิตก กังวลกลัวต่อความตายทางพระพุทธศาสนามีทัศนะว่า ผู้ป่วยเมื่อใกล้ตายกระแสจิตจะบริสุทธิ์หรือเศร้าหมองก็ตามส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากกรรมก่อนตายที่เรียกว่า อสังกรรม หากจิตบริสุทธิ์จะส่งผลต่อสุคติหากจิตเศร้าหมองจะส่งผลต่อทุคติ จิตก่อนตายจึงสามารถส่งผลต่อภพชาติได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดคุณค่าแก่ผู้ป่วยระยะวิกฤติได้มีโอกาสใกล้ชิดพระพุทธศาสนา โดยการภาวนากำหนดพุทธานุสติ เป็นต้น

ในล้านนานั้น ได้ประยุกต์แนวคิดนี้จนเกิดเป็นพิธีกรรมการแสดงธรรมพื้นเมืองแก่ผู้ป่วยระยะสุดท้าย โดยนำเอาธรรมพื้นเมืองเรื่อง มหาวิบาก ไปแสดงแบบธรรมวัตรให้ผู้ป่วยฟัง มีระเบียบเริ่มจากการ ไหว้พระ สมทานศีล และการถวายสังฆทานบูชาภัณฑเทศน์ เพื่อให้ผู้ป่วยน้อมจิตเข้าสู่พระพุทธศาสนา มีจิตเบิกบานในธรรมและคุณงามความดีที่ตนได้กระทำเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนจะเสียชีวิตในอาการอันสงบ ยิ่งไปกว่านั้นยังแฝงแนวคิดเกี่ยวกับการพ้นวิบากกรรมของผู้ป่วยไว้ด้วย

คุณค่าการแสดงธรรมแก่ผู้ป่วยระยะสุดท้ายในล้านนา สามารถจำแนกออกเป็น ๓ ด้าน คือ ๑) คุณค่าด้านจิตใจ ๒) คุณค่าด้านวัฒนธรรม ๓) คุณค่าด้านสังคม

Thesis Title : An Analytical Study of values of local Dharma Preach
for The Terminally Ill Patients

Researcher : Phra Aekkapon Jutindharo (Moonlok)

Degree : Master of Arts (Buddhist Study)

Thesis Supervisory Committee

:

Dr.Phamaha Intharawong Itsaraphani,
B.A. (Teaching English), B.A. (Thai),
M.Ed. (Educational Administration),
Ph.D. (Buddhist Studies)

:

Dr.Phrakhru Sirisutanuyut,
B.A. (Educational Administration),
M.A. (Educational Administration),
Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : March 8, 2018

Abstract

The three purposes of this research were as follows 1) to study the condition before death for the terminally ill patients, 2) to study the values of local Dharma preach for the terminally ill patients in Lanna, and 3) to analyze the values of local Dharma preach for the terminally ill patients in Lanna.

The study indicated that the condition before death for patients, most patients are anxious and fearful of death. In Buddhism, there were viewpoint that patients who were near death their telepathy will be pure or sad that was one part of Kamma result before death it was called “Asaññakam”. When the pure mind was affected to the heaven and the sad mind was affected to the hell. The mind before death, it can affect the world. This reason, the value of crisis patients had the opportunity to approach Buddhism by praying Buddhānussati etc.

In Lanna, it had been applied this concept until leading to the rite for native preachment to terminal stage by bringing the native Dhamma “Mahāvibhāka” in order to give a sermon in Dhammavathara melody for showing the patient to listen. That started from the homage to the Lord Buddhā, request for the five precepts and make

offering dedicated to Buddhist monks with offering money or things to the monk who gives the sermon in order to the patients induce the mind to Buddhism. There was lighthearted in Dhamma and goodness that they had done the last before death in peace. Moreover, the hidden concept of releasing misery from bad deeds of the patients.

The values of preachment to terminal stage in Lanna, It can be classified into 3 aspects, including 1) Mental value 2) Cultural value 3) Social value.